

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

КЊ. LXXVIII, СВ. 2

ISSN 0350-185X
UDC 808

SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
AND
SASA SERBIAN LANGUAGE INSTITUTE

SOUTH SLAVIC PHILOLOGIST

Vol. LXXVIII, No. 2

Editorial Board

*Dr Rajna Dragičević, Dr Victor Friedman, Dr Najda Ivanova,
Dr Vladan Jovanović, Dr Aleksandar Loma, Dr Alina Maslova,
Dr Sofija Miloradović, Dr Miroslav Nikolić, Dr Slobodan Pavlović,
Dr Slobodan Remetić, Dr Jelica Stojanović,
Dr Sreto Tanasić, Dr Zuzanna Topolińska, Dr Anatoly Turilov,
Dr Jasna Vlajić-Popović*

Editor-in-Chief

Rajna Dragičević

BELGRADE
2022

ISSN 0350–185X
UDK 808

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
И
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ
књ. LXXVIII, св. 2

Уређивачки одбор

*др Јасна Влајић-Појовић, др Рајна Драгићевић, др Најда Иванова,
др Владан Јовановић, др Александар Лома, др Алина Маслова,
др Софија Милорадовић, др Мирослав Николић, др Слободан Павловић,
др Слободан Реметић, др Јелица Ситојановић,
др Срејто Танасић, др Зузана Тојолињска, др Анајолиј Турилов,
др Виктор Фридман*

Главни уредник
Рајна Драгићевић

БЕОГРАД
2022

Први број *Јужнословенског филолога* изашао је 1913. године, у Београду. Часопис су покренули Љубомир Стојановић и Александар Белић, чланови Српске краљевске академије. Први уредник *Јужнословенског филолога* био је Александар Белић. Од броја XVIII часопис издају Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ.

Секретар Уређивачког одбора

др Владан Јовановић

Рецензенти

др Милан Ајџановић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Миливој Алановић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Исидора Бјелаковић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Wayles Browne (Cornell University, USA), др Вера Васић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Јасна Влајић-Поповић (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Дојчил Војводић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Ана Вујовић (Учитељски факултет, Београд), др Sanja Vulić (Fakultet hrvatskih studija, Sveučilište u Zagrebu), др Наташа Вуловић-Емонс (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Јасмина Грковић-Мејџор (САНУ, Београд), др Дара Дамљановић (Филозофски факултет, Београд), др Милорад Дешић (Филолошки факултет, Београд), др Наташа Драгин (Филозофски факултет, Нови Сад), др Рајна Драгићевић (Филолошки факултет, Београд), др Сања Ђуровић (Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац), др Душанка Звекић-Душановић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Andrea Zorka Kinda-Berlaković (Institut für Slawistik, Wien), др Ксенија Кончаревић (Филолошки факултет, Београд), др Часлав Копривица (Факултет политичких наука, Београд), др Веселинка Лаброска (Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопље), др Ивана Лазић-Коњик (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Александар Лома (САНУ, Београд), др Весна Ломпар (Филолошки факултет, Београд), др Александар Лукашанец (НАН, Минск), др Биљана Марић (Филолошки факултет, Београд), др Марјан Марковић (МАНУ, Скопље), др Александар Милановић (Филолошки факултет, Београд), др Софија Милорадовић (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Биљана Мишић-Илић (Филозофски факултет, Ниш), др Радивоје Младеновић (Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац), др Ђорђе Оташевић (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Ваца Павковић (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Слободан Павловић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Наталија Панић Церовски (Филолошки факултет, Београд), др Људмила Поповић (Филолошки факултет, Београд), др Слободан Реметић (АНУРС, Бања Лука), др Стана Ристић (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Владислава Ружић (Филозофски факултет, Нови Сад), др Биљана Сикимић (Балканолошки институт САНУ, Београд), др Далибор Соколовић (Филолошки факултет, Београд), др Jan Sokółowski (Uniwersytet Wrocławski), др Вања Станишић (Филолошки факултет, Београд), др Рада Стијовић (Институт за српски језик САНУ, Београд), др Јелица Стојановић (Филозофски факултет, Никшић), др Срето Танасић (АНУРС, Бања Лука), др Станислава Тофоска (Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопље), др Анатолиј Аркадьевич Турилов (Институт славяноведения, Москва), др Ирена Цветковић-Теофиловић (Филозофски факултет, Ниш), др Јован Чудомировић (Филолошки факултет, Београд), др Гордана Штрбац (Филозофски факултет, Нови Сад)

Израду и штампање финансирао је

Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.
Прихваћено на седници Одељења језика и књижевности САНУ 22. 11. 2022.

Издају

Српска академија наука и уметности, Кнез Михаилова 35, Београд
Институт за српски језик САНУ, Кнез Михаилова 36, Београд

Коректура

мр Дивна Продановић, др Милена Јакић Шимшић, др Јелена Јанковић, др Јована Јовановић,
др Наташа Миланов, др Ана Миленковић, др Вања Миљковић, др Слободан Новокмет,
др Сандра Савић, др Милица Стојановић, др Бојана Тодић-Санковић, др Драгана Цвијовић

Коректура шексцова на руском
Стефан Милошевић

Коректура шексцова на енглеском
др Татјана Ружин Ивановић

Припрема за штампу
Давор Палчић (palcic@eunet.rs)

Штампа
Планета принт
Виноградски венац 9, Београд

Решењем Министарства за науку, технологију и развој Републике Србије, број 413-00-724/2002-01 од 17. 7. 2002. године, ова публикација је ослобођена пореза на промет.

САДРЖАЈ

Миро Вуксановић: Научник Предраг Пипер	17
Људмила Поповић и Ксенија Кончаревић: Биографија академика Предрага Пипера	21
Ана Голубовић: Библиографија академика Предрага Пипера . .	25

Студије и расправе

Митра М. Релјић: Етика научника и професора Предрага Пипера	69
Митра М. Релич: Этика ученого и профессора Предрага Пипера	82
Mitra M. Reljić: The Ethics of the Scholar and Professor Predrag Piper	83
Ксенија Ј. Кончаревић: Историјат српске лингвистичке русистике у опусу академика Предрага Пипера	85
Ксения Е. Кончаревич: История сербской лингвистической русистики в трудах академика Предрага Пипера	99
Ksenija J. Končarević: History of Serbian Linguistic Russian Studies in the Opus of Academician Predrag Piper	100
Здравко М. Бабић: О типолошким истраживањима српског и других словенских језика академика Предрага Пипера	101
Здравко М. Бабић: О типологических исследованиях сербского и других славянских языков академика Предрага Пипера	113
Zdravko M. Babić: On Typological Investigations of Serbian and Other Slavic Languages by Academician Predrag Piper	113
Александар М. Милановић: Предраг Пипер као тумач славеносрпске епохе	115
Александар М. Миланович: Предраг Пипер как толкователь славяносербской эпохи	129
Aleksandar M. Milanović: Predrag Piper as an Interpreter of the Slavonic Serbian Age	130
Рајна М. Драгићевић, Милош В. Утвић: Лексиколошки допринос граматици границе Предрага Пипера .	131
Райна М. Драгичевич, Милош В. Утвич: Лексикологический вклад в грамматику границы Предраг Пипера	145
Rajna M. Dragičević, Miloš V. Utvić: Lexicological Contribution to the Grammar of the Border of Predrag Piper	146

Јасмина М. Грковић-Мејџор: О пореклу оптативне употребе глаголског придева на <i>-л</i>	147
Јасмина М. Гркович-Мейџор: О происхождении оптативного употребления причастия на <i>-л</i>	157
Jasmina M. Grković-Major: On the Origin of the Optative Use of the Verbal Adjective in <i>-l</i>	158
Марјан Д. Марковиќ, Зузана В. Тополињска: Формална и семантичка деривација на прасловенскиот корен <i>*met-(*mot-/*mōt-)</i> во македонскиот и полскиот јазик	159
Марјан Д. Марковић и Зузана В. Тополињска: Формална и семантичка деривација у прасловенском корену <i>*met-(*mot-/*mōt-)</i> у македонском и полском језику	172
Marjan D. Markovikj, Zuzana V. Topolinjska: Formal and Semantic Derivation of the Proto-Slavic Verbal Root <i>*met-(*mot-/*mōt-)</i> in the Macedonian and Polish Languages	173
Виктор Д. Савић: О проблему формирања ћириличкога писма. Неколика прилога	175
Виктор Д. Савич: О проблеме формирования кириллицы. Несколько заметок ..	203
Viktor D. Savić: On the Issue of the Formation of the Cyrillic Alphabet: Some Observations	204
Александар Б. Лома: Из старосрпске металуршке терминологије: <i>близница</i>	207
Александар Б. Лома: Из древнесербской металлургической терминологии: <i>близница</i>	219
Aleksandar B. Loma: On Old Serbian Metallurgical Terms: <i>bliznica</i>	220
Слободан Ј. Павловић: Допунска псеудокоординација у старосрпском језику	221
Слободан Ј. Павлович: Дополнительное псевдосочинение в древнесербском языке	238
Slobodan J. Pavlović: Complement Pseudo-Coordination in Old Serbian	239
Марта Ж. Бјелетић: Црквенословенски творбени елементи у српским народним говорима (суфикс <i>-ије</i>)	241
Марта Ж. Белетич: Церковнославянские словообразовательные элементы в сербских народных говорах (суфикс <i>-ије</i>)	252
Marta Ž. Bjeletić: Church Slavonic Word-Formation Elements in Serbian Vernaculars (the Suffix <i>-ije</i>)	253
Снежана М. Петровић: Две ране турске позајмљенице у словенским језицима – <i>јарак</i> и <i>јаруга</i>	255
Снежана М. Петровић: Два ранних тюркских заимствований в славянских языках – <i>јарак</i> и <i>јаруга</i>	268
Snežana M. Petrović: Two Early Turkic Loanwords in the Slavic Languages – <i>jarak</i> and <i>jaruga</i>	268

Јелена М. Стошић: Дистрибуција просторних заменичких прилога у старој српској писмености	269
Елена М. Стошич: Распространение пространственных местоимений в сербской письменности	285
Jelena M. Stošić: Distribution of Spatial Demonstratives in Serbian Literacy	286
Исидора Г. Бјелаковић: Језик рачунског дневника храма светих апостола Петра и Павла у Араду (1728–1752) – фонолошке особине	287
Исидора Г. Бјелакович: Язык дневника учета храма святых апостолов Петра и Павла в Араде (1728–1752 гг.) – фонологические характеристики	300
Isidora G. Bjelaković: The Language of the Accounting Ledger Journal of the Church of the Holy Apostles Peter and Paul in Arad (1728–1752) – Phonological Features	301
Најда И. Иванова: Из историје српске филологије 19. века. <i>Славенска грамаџика сад њрви ред на српском језику изјасњена</i> (1827) Димитрија Тирола	303
Најда И. Иванова: Из истории сербской филологии XIX века. <i>Славенска грамаџика сад њрви ред на српском језику изјасњена</i> (1827) Димитрија Тирола	315
Najda I. Ivanova: On the History of the Nineteenth-Century Serbian Philology. <i>Славенска грамаџика сад њрви ред на српском језику изјасњена</i> (1827) by Dimitrije Tirol	315

Слободан Н. Реметић, Радојка Б. Цицмил-Реметић: О употреби предлога <i>за</i> у говору источнобосанских Ера	317
Слободан Н. Реметић и Радојка Б. Цицмил-Реметић: К вопросу об употреблении предлога <i>за</i> в говоре восточнобоснийских Эров	328
Slobodan N. Remetić, Radojka B. Cicmil-Remetić: On the Use of Preposition <i>za</i> in the Vernacular of Eras from Eastern Bosnia	329
Софија Р. Милорадовић: Граматикализација и полифункционалност предлога <i>за</i> у призренско-тимочким и косовско-ресавским говорима	331
Софија Р. Милорадович: Грамматализованость и полифункциональность предлога <i>за</i> в призренско-тимокском и косово-ресавском диалектах	352
Sofija R. Miloradović: Grammaticalization and Polyfunctionality of the Preposition <i>ZA</i> in Prizren-Timok and Kosovo-Resava Vernaculars	353
Веселинка Т. Лаброска, Станислав Р. Станковић: Негацијата во вратничкиот и во скопскоцрногорскиот говор – споредба со горноморавскиот говор	355
Веселинка Т. Лаброска, Станислав Р. Станковић: Негација у вратничком и скопскоцрногорском говору – у поређењу с горњоморавским говором	366
Veselinka T. Labroska, Stanislav R. Stanković: Negation in the Dialects of Vratnica and Skopska Crna Gora – a Comparison with the Dialect of Gornja Morava	367

Радивоје М. Младеновић: Реченице са временском клаузом у говору Призренског Подгора	369
Радивоје М. Младеновић: Предложения с временной клаузой в говоре Призренского Подгора	381
Radivoje M. Mladenović: Sentences which Contain Temporal Clauses in the Vernacular of the Prizren Podgor	382
Motoki Y. Nomachi: On a Particular Usage of the Locative and Accusative Cases in Burgenland Croatian	383
Мотоки Ј. Номачи: О употреби локатива и акузатива без предлога у језику градишћанских Хрвата	407
Мотоки Ј. Номачи: Об употреблении предложных и винительных падежей без предлогов в языке Хорватов в Градишке	408

Борис Ју. Норман: Именной субъект при глагольном сказуемом в 1-м лице множественного числа (<i>Одни бабы живем</i>)	409
Борис Ј. Норман: Именски субјекат при глаголском предикату у првом лицу множине (<i>Одни бабы живем</i>)	420
Boris Ju. Norman: Nominal Subject with a Verb Predicate in the 1 st Person Plural (Russian <i>Odni baby zhivem</i>)	421
Victor A. Friedman: <i>Neka</i> : How Macedonian Differs from Both Bulgarian and the Former Serbo-Croatian	423
Виктор А. Фридман: <i>Нека</i> : како се македонски језик разликује и од бугарског, и од некадашњег српскохрватског	427
Виктор А. Фридман: <i>Нека</i> : чем македонский язык отличается от болгарского и от бывшего сербохорватского	428
Твртко Т. Прћић: И скраћенице и речи: акроними у српском језику	429
Твртко Т. Прћич: И аббревиатуры, и слова: акронимы в сербском языке	465
Tvrtko T. Prčić: Abbreviations and Words at the Same Time: Acronyms in Serbian	466
Срето З. Танасић: Дијалoшкa цитација као вид туђег говора	467
Срето З. Танасич: Диалогическая цитатность как вид чужой речи	481
Sreto Z. Tanasić: Dialogic Citation as an Aspect of Other People's Speech	481
Мирослав Б. Николић: Лексема <i>пар</i> као квантификатор у српском језику	483
Мирослав Б. Николич: Лексема <i>ПАР</i> как квантификатор в сербском языке	495
Miroslav B. Nikolić: Lexeme <i>PAR</i> as a Quantifier in the Serbian Language	496

Душка Б. Кликовац: О речничкој обради заменичких речи (на примеру показних заменица <i>оволики, њолики</i> и <i>онолики</i>) . . .	497
Душка Б. Кликовац: Об отражении в словаре местоименных слов (на примере указательных местоимений <i>оволики, толики, онолики</i>)	515
Duška B. Klikovac: On the Lexicographic Treatment of Pronominal Words (Exemplified by Serbian Demonstrative Pronouns <i>ovoliki, toliki</i> and <i>onoliki</i>)	516
Станислава-Сташа Тофоска: Префиксните зборообразувачки модели на глаголите на движење во македонскиот јазик	517
Станислава-Сташа Тофоска: Префиксални творбени модели основних глагола кретања у македонском језику	529
Stanislava-Stasha Tofoska: Derivational Models with Prefixes in Macedonian Verbs of Motion	529
Људмила В. Поповић: Доминантне и рецесивне варијанте језика у светлу Европске повеље о регионалним или мањинским језицима	531
Људмила В. Поповић: Доминантны и рецесивны варианты языка в свете европейской хартии о региональных языках или языках меньшинств	554
Ljudmila V. Popović: Dominant and Recessive Variants of Language in the Light of the European Charter for Regional or Minority Languages	555
Владислава Ж. Ружић: О финалним реченицама у српском језику	557
Владислава Ж. Ружић: О придаточных предложениях цели в сербском языке	574
Vladislava Ž. Ružić: About Intentional Sentences in the Serbian Language	575
Ивана Н. Антонић: Један вид кондензовања временске клаузе у српском језику	577
Ивана Н. Антонић: Один тип конденсации временной придаточной в сербском языке	593
Ivana N. Antonić: One Type of Condensation of the Temporal Clause in the Serbian Language	595
Миливој Б. Алановић: Аналитички каузативи: структурна и значењска обележја предикатског израза	597
Миливој Б. Алановић: Аналитические каузативы: структурные и семантические характеристики предикативного выражения	624
Milivoj B. Alanović: Analytical Causatives: Structural and Semantic Characteristics of the Predicate Construction	624

Снежана У. Гудурић: Мали прилог контрастивној синтакси просте реченице индоевропских језика. Основне реченичне структуре у српском и француском језику	625
Снежана У. Гудурић: К вопросу о сравнительном синтаксисе простого предложения в индоевропейских языках. Основные синтаксические конструкции в сербском и французском языках	644
Snežana U. Gudurić: Petite contribution à la syntaxe contrastive de la phrase simple en langues indoeuropéennes. Les structures syntaxiques fondamentales en serbe et en français	645
Билјана Ж. Марич: Маркери унутрашњег говора у руском и српском језику	647
Билјана Ж. Марич: Маркеры внутренней речи в русском и сербском языках	658
Biljana Ž. Marić: Inner Speech Markers in Russian and Serbian	658
Драгана М. Керкез: О везнику <i>a</i> у савременом руском језику у поређењу са српским	659
Драгана М. Керкез: О союзе <i>a</i> в современном русском языке в сравнении с сербским	673
Dragana M. Kerkez: Russian Conjunction <i>a</i> in Comparison with Serbian	674
Стана С. Ристић: Концепт домовина/отаџбина у контексту асоцијативне граматике	675
Стана С. Ристић: Концепт родина/отечество в контексте ассоциативной грамматики	694
Stana S. Ristić: The Concept of HOMELAND/FATHERLAND in the Context of Associative Grammar	695
Неђо Г. Јошић: Поглед на српску ауторску лексикографију	697
Неђо Г. Јошић: Взгляд на сербскую авторскую лексикографию	709
Neđo G. Jošić: A View of Serbian Authored Lexicography	710
Марија Ј. Стефановић: Ка опису концепта <i>вредносӣ</i> у српском језику	711
Марија Ј. Стефановић: К описанию концепта <i>ценность</i> в сербском языке	729
Marija J. Stefanović: Towards the Description of the Concept of <i>Value</i> in the Serbian Language	730
Владан З. Јовановић: Именица <i>в(и)јенац</i> у изразима с хришћанском компонентом значења у српском језику (из угла српског лексикографског описа)	731
Владан З. Јовановић: Существительное <i>в(и)јенец</i> в выражениях с христианским компонентом значения в сербском языке (с точки зрения сербского лексикографического описания)	745
Vladan Z. Jovanović: Noun <i>в(и)јенац</i> in Phrases with Christian Meaning Component in the Serbian Language (from the Viewpoint of Lexicographic Description)	746

Марина М. Николић: Лексика са семантичком компонентом простора и времена у српском јавном дискурсу током пандемије ковида	747
Марина М. Николич: Лексика со значением времени и пространства в сербском публичном дискурсе во время пандемии ковида	768
Marina M. Nikolić: Spatial and Temporal Vocabulary in Serbian Public Discourse During the COVID Pandemic	769

Хроника

Излагања на представљању књиге: Предраг Пипер, Иван Клајн, Рајна Драгићевић, <i>Нормативна граматика</i> , четврто издање, Нови Сад: Матица српска, 2022, Матица српска, 25. V 2022.	
Градуелност нормативних решења (Јасмина Грковић-Мејџор)	771
Другачија граматичка решења у <i>Нормативној граматици</i> (Весна Ломпар)	776
Четврто издање <i>Нормативне граматице</i> (Рајна Драгићевић)	780

Прикази и критика

Olga Kielak. <i>Zwierzęta domowe w języku i kulturze. Studium etnolingwistyczne</i> . Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2020, 316 str. (Ана Самарџић)	785
Дорота Пазио-Влазловская. <i>Церковь в кругу ценностей: семья, традиция, патриотизм (по материалам интернет-портала «Российской газеты»)</i> . Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, 2021, 246 стр. (Ивана Лазић Коњик)	795
<i>Словарь русского языка коронавирусной эпохи</i> . М. Н. Приемышева (отв. ред.), Ю.С. Ридецкая / Санкт-Петербург: Институт лингвистических исследований РАН, 2021. – 550 с. <i>Русский язык коронавирусной эпохи</i> . Коллективная монография / Ин-т лингв. исслед. РАН; М. Н. Приемышева (отв. ред.), Ю. С. Ридецкая. — СПб.: Ин-т лингв. исслед. РАН, 2021. – 610 с. (Драгана Керкез)	802
Миљивој Алановић. <i>Зайиси из српске синтаксе: узајамне везе форме и значења</i> . Нови Сад: Универзитет у Новом Саду – Филозофски факултет, 2020, стр. 350. (Наташа Киш)	813

- Милош Ковачевић. *Српски стилстичари*. Београд: Српска књижевна задруга, Едиција „Књижевна мисао“, 2021, 332 стр. (Милка Николић) 820
- Светлана Слијепчевић Бјеливук. *Рекламно-пропагандни жанр у српском политичком дискурсу*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2021, 248 стр. (Марина М. Николић) 834

Регистри

- Регистар кључних речи LXXVIII књиге
Јужнословенског филолога, св. 2 839
- Регистар имена LXXVIII књиге
Јужнословенског филолога, св. 2 843

Ову књигу „Јужнословенског филолога“ посвећују почившем академику Предрагу Пићеру његови пријатељи, колеге и ученици са захвалношћу и поштовањем.

Gregory T. King

Словарь русского языка коронавирусной эпохи. Сост. Х. Вальтер, Е. С. Громенко, А. Ю. Кожевников, Н. В. Козловская, Н. А. Козулина, С. Д. Левина, В. М. Мокиенко, А. С. Павлова, М. Н. Приемышева, Ю. С. Ридецкая, Е. С. Громенко, А. С. Павлова, М. Н. Приемышева (отв. ред.), Ю. С. Ридецкая / Санкт-Петербург: Институт лингвистических исследований РАН, 2021. – 550 с.

Русский язык коронавирусной эпохи: Коллективная монография / Ин-т лингв. исслед. РАН; Т. Н. Буцева, Х. Вальтер, И. Т. Вепрева, Р. И. Воронцов, Е. Н. Геккина, Е. С. Громенко, И. Б. Дягилева, В. А. Ефремов, А. В. Зеленин, Н. В. Козловская, В. А. Козырев, М. А. Кронгауз, Н. А. Купина, Т. В. Куприна, С. Д. Левина, Е. В. Маринова, З. И. Минеева, Й. Митурска-Бояновска, В. М. Мокиенко, И. В. Нечаева, А. С. Павлова, Д. К. Поляков, М. Н. Приемышева, Н. А. Прокофьева, Л. В. Рацибурская, Ю. С. Ридецкая, А. Романик, В. Д. Черняк, Е. А. Щеглова, С. Янурик; Ред. кол.: Е. С. Громенко, Н. В. Козловская, А. С. Павлова, М. Н. Приемышева (отв. ред.), Ю. С. Ридецкая. — СПб.: Ин-т лингв. исслед. РАН, 2021. — 610 с.

Доказ да свако време има своје бреме, али да и искушењима обременења времена могу дати добре плодове, као и да година дана може прерасти у читаву епоху представљају *Речник руског језика у доба короне (Словарь русского языка короновирусной эпохи)* као и колективна монографија *Руски језик у доба короне (Русский язык короновирусной эпохи)*, који су у 2021. години угледали светлост дана захваљујући прегалачком труду сарадника Одељења за савремену руску лексикографију Института за лингвистичка истраживања РАН.¹

¹ Обе публикације налазе се у слободном доступу на сајту Института за лингвистичка истраживања:

- речник [https://iling.spb.ru/dictionaries/neology/coronavirus/dictionary.pdf?fbclid=IwAR0dooLbuKxyvX2e2KXI7Yeri4C7li9R3UxR](https://iling.spb.ru/dictionaries/neology/coronavirus/dictionary.pdf?fbclid=IwAR0dooLbuKxyvX2e2KXI7Yeri4C7li9R3UxR;);
- монографија https://iling.spb.ru/dictionaries/neology/coronavirus/book.pdf?fbclid=IwAR0j0SH0BNekMxFdYkKUX91IhDsWfsQ1bLTP8umOqGUJ4lsgAfya6bFo_M.

На идеју о стварању речника неологизама² који су се у руском језику појавили након што је марта 2020. године Светска здравствена организација прогласила пандемију ковида 19, као и на идеју о монографији у којој ће из различитих аспеката бити сагледан дати језички феномен дошло се на конференцији *Неологизми 2020. године: језик у доба короне* одржаној у северној престоници Руске Федерације 1. и 2. децембра 2020. године у просторијама Института за лингвистичка истраживања РАН.

Речник руског језика у доба короне (у даљем тексту РРЈДК) настао је на основу свеске *Ново у руској лексици. Прилози за речник – 2020 (Новое в русской лексике. Словарные материалы – 2020)* током чије припреме су сарадници Института за лингвистичка истраживања приметили да је нових речи далеко више него обично, те да 2/3 неологизама представља језички знак за одређени новонастали сегмент изванјезичке стварности.³

РРЈДК садржи укупно 3500 речи распоређених у две целине: прву чини 1000 речничких чланака (стр. 20–255), а другу – 2500 полусложеница или сложеница датих азбучним редом без лексикографске дескрипције али са пратећом основном граматичком и стилском квалификацијом и, врло често, илустративним примерима који читаоцу умногме помажу да одреди њихову употребну вредност (стр. 256–431).

² Иако историја руске неографије своје корене вуче још из доречничког периода, систематско лексикографско бележење нових речи у руском језику везује се за двадесете године прошлога века (Козловская, Приемышева 2018: 3), да би крајем седамдесетих година прошлога века, тачније 1977. године, група сарадника Одељења за лексикографију при Институту за лингвистичка истраживања РАН на челу са Н. З. Котеловом (као идејним творцем) издала прву свеску под називом *Ново у руској лексици. Прилози за речник*. До 1995. било је објављено 19 свезака, након чега је настала 23 године дуга пауза (од 1995. па све до 2018), после које већ поменуто Одељење за лексикографију доноси одлуку о обнављању традиције објављивања свезака неологизама (Козловская 2018: 330).

³ О изузетном интензиту овог процеса, између осталог, сама по себи говори чињеница да су аутори прибележили више од 170 лексема мотивисаних рећу *ковид*, а да је „ковид неолошки бум“ једна од најизраженијих карактеристика развоја многих познатих нам језика за време трајања пандемије ковида 19 које налазимо у монографији *Руски језик у доба короне*. Тако, на пример, у чешком језику до априла 2021. године прибележено је 1279 ковид неологизама (РЈДК: 508), а у шпанском језику у Аргентини марта 2020. фиксирано је 30-40 нових речи, да би њихов број почетком јуна премашивао 160 (РЈДК: 69). О датом процесу у српском језику види нпр. Слиепчевих-Бјеливук и др. 2021; Оташевић 2021; Новокмет 2021.

Основни корпус⁴ РРЈДК чине неологизми и нове позајмљенице настале пре свега неокласичном композицијом⁵ и контаминацијом,⁶ док су од полусложеница попут а) *ковид-болница* или б) *ковид-десидент* обухваћене само оне које су се издвојиле својом фреквентношћу (а) или оне које су, како то истичу аутори, постале концептуално важне (б).

Као што је већ било поменуто, 1000 речи добило је свој целовити лексикографски опис који подразумева и одговарајуће граматичке, функционално-стилске и експресивне квалификаторе,⁷ нпр. АНТИТЕЛЪЦЫ,⁸ óв, мн. разг. ирон. (РРЈДК: 25). И остали принципи обраде слични су онима које срећемо у другим дескриптивним речницима, па су тако дефиниције или описне (у највећем броју случајева), нпр. ПОЗУМИТЬСЯ <...> *Пообщатся посредством сервиса видео-конференц-связи Zoot* (РРЈДК: 207), или синонимске – ВИРУСОВАТЬ <...> *распространяйт̄ся, заражайт̄ь* (РРЈДК: 38) или комбиноване – УДАЛЁНКА 1. *Об удалённом (дистанционном) режиме работы во время пандемии; то же, что и дистанционка* (2) (РРЈДК: 243).

Појединачна значења полисемичних речи, у складу са руском лексикографском традицијом, означена су арапским бројевима, а устаљене колокације и фразеологизми издвојени су спацијализацијом (устаљене колокације), тј. подебљањем (фразеологизми), косом цртом – посебне употребе речи *ковид* у функцији личног имена, нпр. *Ковид Ковидыч*.

Од великог значаја за што боље и адекватније поимање значења неологизма је, без сваке сумње, илустративни материјал, а поред њега тзв. информативни блок (*сѣрабочная зона*), који следи после лексикографског описа и садржи одговарајућу додатну лингвистичку или екстралингвистичку информацију о одредници.

Поред ова два речничка блока, РРЈДК садржи и три прилога.

Прилог 1 (стр. 432–487), који овом лексикографском подухвату даје посебну вредност, чини *Речник руских антијословица из доба ко-*

⁴ Основни извор представља банка података „Интегрум“ која садржи приближно 400.000.000 дигитализованих материјала из више од 30.000 федералних и регионалних штампаних и електронских издања, библиотека и база података, као и стенограма радијских и телевизијских емисија.

⁵ Термин „неокласична композиција“ преузели смо од Т. Прћића, који под њом подразумева „posebnu podvrstu kompozicije, karakterističnu po tome što deluje na elementima s osobinama afiksa i osnove ...“ (PRČIĆ 2016: 88).

⁶ Информација о творбеном моделу као и о пореклу нове речи дата је у оквиру тзв. информативног блока, нпр. ВИРУСОКОСНЫЙ, ая, ое <...> Контаминација: **вирус** + **високосный** (РРЈДК: 38); ДУМСКРОЛЛЕР <...> Англ. **doomsroller** (РРЈДК: 51).

⁷ При томе, будући да већина примера потиче из штампаних медија, квалификатор за публицистички стил се не користи.

⁸ Они који имају антитета на вирус короне.

роне (*Словарь русских ковидных антипословиц-карантинок*)⁹ Х. Вальтера и В. М. Мокијенка.¹⁰ *Речник руских анџијословица из доба короне* представља доказ виталности овог вида народног стваралаштва код Руса. Диван пример животности овог процеса представљају антипословице настале на основу паремије *На Бога надејся, а сам не площай!*, која је у време пандемије доживела чак четири трансформације: *На Бога надејся, а руки (руки-то) помой! На Бога надејся, а маску надень! На маску надејся, а сам не плошай! На крантин надејся, а сам не плошай!* (РРЈДК: 438). За сваку од 100 фиксираних антипословица наводи се, како кажу аутори, првоизвор уз одговарајући етимолошки коментар и илустративне примере, као и „старије сестре“ (антипословице настале на основу исте пословице, изреке из времена пре пандемије).

Прилог 2 (*Некоторые синонимические ряды ковидной лексики*, 489–501) чине одабрани синонимски низови и редови¹¹ неологизама распоређених према тематским групама, а Прилог 3 – неки од најфреквентнијих афиксоида (*Некоторые частотные аффиксоиды*, 502–503). Последња целина РРЈДК јесте азбучни списак свих прибележених неологизама (*Алфавитный словоуказатель*, 504–548).

Када је пак реч о типолошким особеностима РРЈДК, већ смо поменули да је „пред нама“ дескриптивни тематски речник (све лексеме везане су за пандемију ковида) али, како наводе сами аутори, ово је и речник историјских појмова, будући да су све речи везане за конкретан историјски период (РРЈДК: 6).

Монографију *Руски језик у време короне* (у даљем тексту РЈДК) чини дванаест целина: Предговор, текст савременог руског писца Е. Г. Водоласкина, Увод, шест глава, Закључак, Литература и Информација о ауторима.

У *Предговору* (6–12), који потпусује Уређивачки одбор РЈДК, кратко али јасно се, између осталог, дефинише циљ настанка ове монографије – што исцрпније описати тенденције и особености уникалне језичке ситуације настале по објављивању пандемије ковида 19 (РЈДК: 11). Да ли

⁹ Дослован превод: Речник руских ковидних антипословица карантинки.

¹⁰ Поменути аутори потписују и први речник руских антипословица, који се појавио пре 17 година (Х. Вальтер, В. М. Мокиенко, *Антипословицы русского народа*, СПб, 2005).

¹¹ Следећи у томе Д. Гортан-Премк, сматрамо да синонимски низ чине лексеме са истом референцијалном вредношћу, док у састав синонимског реда улазе лексеме са сличном референцијалном вредношћу (Гортан-Премк 2004: 141).

Ваља указати и на изузетно богатство појединих синонимских низова или редова. Тако, на пример, синонимски низ са инваријантним значењем ‘особа заражена вирусом корона’ броји 38 лексема.

је тај циљ постигнут, читалац може просудити након што прочита сваки од 21 рада ове монографије.

Након *Предговора* следи одељак *Уместіо ейиграфа* (13–15), тј. текст Е. Г. Водоласкина *Никад нишија слично видео нисам*. Евгеније¹² Германович Водоласкин у овом тренутку је, без сваке сумње, не само један од најпопуларнијих савремених писаца у Русији већ интелектуалац чија реч и те како зна одјекнути у јавности. Стога не чуди што је Уређивачки одбор монографије *Руски језик у доба короне* решио да у монографију укључи и текст Е. Г. Водоласкина који је био објављен у једном руском дневном листу на самом почетку пандемије ковида 19, а у ком писац врло минуциозно примећује да пандемија ковида не представља у толикој мери медицински феномен колико друштвени, као и то да се реакција људи на читавај земаљској кугли може протумачити и као реакција на апсолутно одсуство било каквих граница у свести савременог човека (све је доступно и сви су доступни, све је видљиво и сви су видљиви).

Увод (16–90) садржи три целине, а први потписује М. Н. Пријомишева (*Ковидный лексикон русского языка: тенденции динамики лексико-семантической системы в период пандемии коронавирусной инфекции COVID-19*, 16–51), која анализира особености и услове настајања лексичког материјала који је ушао у РРЈДК и долази до закључка да су за време настајања посматраних неологизама карактеристичне две супротне језичке тенденције: с једне стране, задивљујућа варијативност, дублетност која ствара утисак обиља несистематичног језичког материјала, а с друге – ништа мање видљива и очигледна тежња тог језичког материјала ка систематизовању. Н. А. Прокофјева и Ј. А. Шчеголова у свом прилогу осветљавају улогу медија као главног извора неологизама у време пандемије (*Роль медиа в создании языка коронавирусной эпохи: пандемия словотворчества*, 52–65), док А. В. Зелењин пише о методама и начинима проучавања корона лексике у контексту постојеће стране литературе (*Методы и приемы исследования коронавирусного лексикона (обзор зарубежных работ)*, 66–90).

Тема прве главе јесу кључне речи из времена короне (*Символы новой реальности: ключевые слова ковидной эпохи*, 91–161).

Да процес стварања нових речи везаних за време короне у руском језику није завршен потврђује варијативност у начину писања „ковид деривата“ у прилогу Т. Вепреве и Т. В. Куприне (*COVID-19 ключевое слов коронавирусного лексикона на этапе графического усвоения в русском языке*, 91–100). Исти аутори потписују још један рад – *Локдаун, каран-*

¹² Према се на насловним странама постојећих превода дела руског писца на српски сусрећемо само са обликом *Јевгеније*, ми овде користимо фонетизам *Евгеније*, који *Правойис српског језика* такође допушта (Пешикан и др. 2010: 218).

тин, самоизоляция: новое английское заимствование в синонимичном ряду коронавирусной лексики русского языка, 113–124. Ј. С. Громенко такође је аутор двају радова. У првом Јелисавета Сергејевна (*Корона как ключевое слово русского языка коронавирусной эпохи*, 101–112), исходећи из учења Т. В. Шмельове о кључној речи одређеног временског интервала, врло лепо демонстрира сав потенцијал речи *корона* као кључне како на нивоу текста, тако и на лексичком и деривационом нивоу, а у раду *Символы новых расстояний: удалёнка, дистанционка, социальная дистанциянка* (138–149) своју пажњу усредсређује на именованја физичког дистанцирања људи у време пандемије. А. С. Павлова анализира именицу *самоизоляция* и глагол *самоизолировать се* (*Самоизоляция и самоизолироваться: из теминов в ключевые слова*, 114–137). Аутор последњег прилога прве главе је М. А. Кронгауз (*Зум и зумиться как символы коммуникативных технологий*, 138–161), који у фокус своје пажње ставља творбено гнездо корена *зум-* и сагледава га у социјалном и технолошком контексту са посебним акцентом на именицу *зум* и глагол *зумиться*.

Једини рад друге главе (*Человек в языке коронавирусной эпохи*), посвећен агентивима (*Наименованиям лиц в период коронавирусной пандемии*, 162–213), потписују Т. Н. Буцева и А. В. Зелењин. Аутори прво издвајају називе занимања а потом све остале агентиве деле на 12 тематских група, да би након тога своју пажњу сконцентрисали на ортографску варијативност, дериватолошке, лексичко-семантичке особености агентива, али и на утицај религиозне лексике на образовање агентива, на аспект језичке игре, као и на множинске облике са значењем колектива.

Радове уврштене у трећу главу (*Языковая картина мира в пандемийном дискурсе: эпоха раскола и противостояния*, 214–321) обједињује тема метафоричке концептуализације насталих промена, о чему пишу Н. А. Купина, која метафору одређује као средство оперативне дијагностике духовног, моралног и психичког стања друштва (*Языковые и индивидуальные метафоры в текстах СМИ эпохи коронавируса*, 224–233), Н. В. Козловска, чији рад недвојбено потврђује да је свет експанзију вируса короне доживео као напад на себе а борбу са њим као рат, будући да је приметна активација и значајно проширење метафоре рата (*Военная метафора в медиадискурсе коронавирусной эпохи: от слова к тексту*, 234–253). У прилозима треће главе осветљавају се и други аспекти социокултурних и психолошких рефлексија на језичку слику света у време короне. В. А. Јефремов показује како се на основу једне од базних дијада језичке слике света „свој – туђ“ развија језик мржње у домену виртуелне стварности (интернета) (*Язык вражды: ковидный извод*, 254–264). И. Б. Дјагилева даје веома занимљиво поређење на временској оси удаљених али по много чему сличних двеју језичких ситуација: оне настале са избијањем колере у XIX веку и језичке ситуације времена садашњег –

коронапандемијског (*Исторические параллели: от холеры XIX века к коронобесию*, 307–321). Осим поменутих, ту је и рад В. А. Козијерева и В. Д. Черњака (*Пандемийный год: ракурсы картины мира в зеркале словаря*, 214–223), као и још један рад М. Н. Пријомишеве (*Коронавзрыв, коронахаос и коронамир / конкретизация языковой картины мира через метафоры и образы пандемийной неологии*, 265–306).

Аутори прилога четврте главе (*Ковидная эпоха в зеркале языковой игры... (словообразование и словотворчество)*, 322–438) тежили су да што боље и систематичније осветле дериватолошке процесе настанка фиксираних ковид неологизама као и неодвојиви део тих процеса – језичку игру. Ј. В. Маринова (*«Ковид»-лексика как микросистема и особенности ее состава (семантико-структурный аспект процесса номинации)*, 322–337) посматра новонастале речи као засебан али врло комплексан микросистем, док Ј. Н. Гекина (*К характеристике деривационных различий лексем ковид и коронавируса (семантико-словообразовательный аспект)*, 338–354) путем темелне анализе деривата лексема *коронавирус* и *ковид* (које су се првобитно налазиле у хиперонимско-хипонимским односима) доказује да ове две лексеме јесу синоними али не апсолутни. Л. В. Рацибурска (*Новые словообразовательные гнезда с «коронавирусной» лексикой*, 355–377) са творбено-семантичког аспекта разматра деривациона гнезда лексема *ковид* и *коронавирус* и изводи закључак да се сличност ових двају гнезда да објаснити особеностима концептуализације пандемије у оквиру руске језичке слике света. У центру пажње Ј. С. Ридеке (*Суффиксоиды пандемийного времени: семантика, переходные морфемные явления*, 378–387) налазе се суфиксоиди и морфеме које „претендују“ на статус суфиксоида и њихова улога у формирању тематског поља „COVID 19“. З. И. Минејева у свом прилогу (*Неологизмы эпохи пандемии, образованные сложением*, 388–405) издваја и анализира 20 творбених композиционих типова, а предмет интересовања Ј. Митурске-Бојановске јесу неологизми настали контаминацијом (*Пандемийные контаминанты*, 406–418). Ту су још ништа мање за читаоца инспиративни радови С. Д. Левине (*Новая глагольная лексика в русском языке периода пандемии*, 419–429) и Р. И. Воронцова (*Имя собственное в языковой игре ковидного времени*, 420–438).

Марта 2020. године цео свет суочен са новом врстом болести изазваном коронавирусом у много чему је постао унисон, а једном од особених начина пројављивања ове унисонности – неолошком буму као интернационалном процесу – посвећени су радови пете главе (*Процессы глобализации в языке периода пандемии*, 439–549). Прилози И. В. Нечајева (*Иноязычные заимствования ковидной эпохи в письменном языке (нормативный аспект)*, 439–452), А. С. Павлове (*Наименования коронавируса информации в английском и русском языках (к тенденции*

интернационализацији ковидног лексикона), 453–469 и *Ковидный лексикон немецкого языка как фрагмент национальной языковой картины мира*, 533–549), С. Јанурика (*Новые английские заимствования в русском языке коронавирусной эпохи: контаминанты и композиты*, 470–494 и *Неологизмы английского происхождения в русском и венгерском языках коронавирусной эпохи*, 524–532), А. Романика (*Лексика эпохи коронавируса (на примере польского и русского языков)*, 471–507) и Д. К. Пољакова (*Чешские коронавирусные неологизмы на фоне русских: номинативный и словообразовательный аспекты*, 508–523) показују да се осим несумњивих многобројних структурно-типолошких сличности (што даје могућност да се на дати процес посматра као на један вид глобализације) могу уочити и разлике које представљају лингвокултуролошке особености посматраних језика.

Да је смех преки лек потврђују радови шесте главе (*Языковая игра и ковидный фольклор*, 550–), чија тема јесте ковид фолклор на интернету, настао као самоодбрамбена реакција људи на пандемију ковида 19. У раду М. Н. Пријомишеве (*Коронаяз, карантинсмах и ковидный фольклор*, 550–562) наћи ћемо веома занимљиве примере личних имена насталих по узору на имена хероја руских народних бајки (*Алѣнушка и Диванушка – Удалѣнушка и Диванушка*),¹³ примере подражавања стилу народних бајки (*Давай, Змей Корыныч, лучше со мной силой померяемся*),¹⁴ примере ковид брзалица, ковид бећараца, ковид вицева и других жанрова народног књижевног фолклора. Део народног ковид стваралаштва чине и антипословице о којима пишу аутори већ поменутог речника антипословица – Х. Валтер и В. М. Мокијенко (*Коронавирус и его оценка в зеркале современной паремологии*, 563–572). Између осталог, аутори на примеру пословице *Все дороги ведут в Ухань*¹⁵ показују да се, поред несумњиве националноспецифичне маркираности, може говорити и о одређеној типолошкој сличности антипословица, а ми бисмо додали и пословица из различитих језика.

У *Закључку* (573–575) Уређивачки одбор врло сажето али јасно даје преглед најважнијих запажања изнетих у прилозима који чине монографију *Руски језик у доба короне*.

Следи *Литератури* (576–604). Особеност ове монографије је и та што се литература не даје после сваког прилога, већ на крају, што је, по нашем мишљењу, добар начин да се скрене пажња читаоца на следећу

¹³ Алѣнушка и Иванушка – ликови из руске бајке *Сестіра Аљонушка и њен браћ Иванушка*. Удалѣнушка – од колоквијалног назива за активности (посао, настава) које се врше на дистанци, Диванушка – од руске речи ‘диван’ (срп. кауч).

¹⁴ Хајде, Аждахо Ковидтроглавићу, ти и ја снаге да одмеримо (*превод Д. К.*).

¹⁵ Сви путеви воде у Вухан (превод Д. К.).

чињеницу: монографија *Руски језик у доба короне*, иако сачињена од прилога¹⁶ појединачних аутора, представља једну целину.

Закључни део монографије *Руски језик у доба короне* чине *Подаци о ауџорима* (605–607).

Иако је свако од тридесет аутора, а толико их је узело учешћа у припремању прилога за ову монографију, осветлио одређени део новонастале језичке ситуације из одређеног аспекта, неколико закључака или запажања се, попут лајтмотива, провлаче у свим или готово свим радовима:

- још једном се показало да језик, поготову гледе лексике, веома брзо реагује на сва значајнија дешавања у друштву, што је одраз природне човекове потребе да новом ванјезичком ентитету да име;
- период од проглашења пандемије ковида 19 па до тренутка настанка како РЈДК, тако и РРЈДК одликује изузетан по свом интензитету неолошки бум, што је одлика руског али и других језика;
- велики број прибележених неологизама и у руском чине позајмљенице из енглеског језика;
- кључне речи руског језика из доба короне јесу *ковид*, *коронавирус* и *корона*;
- следствено, својом бројношћу издвајају се управо деривациона гнезда структурирана око ових трију именица;
- речи које су се појавиле у руском језику током пандемије ковида 19 и које су тематски везане за овај период веома су снажно емотивно-експресивно и прагматичко-оцењивачки маркиране;
- на основу ковид неологизма може се реконструсати верна слика одређеног социокултурног исечка ванјезичке стварности;
- уникалан фрагмент језичке слике света представља *ковид раскол* (РЈДК: 574), тј. неологизми помоћу којих се именују припадници двају супротстављених блокова: *pro et contra* званичних ставова и препорука везаних за пандемију ковида 19;
- многи неологизми сведоче да човек, суочен са каквом опасношћу, своје ментално здравље покушава очувати помоћу смеха, ироније, што је у конкретном случају, између осталог, резултирало појавом не тако малог броја лексема које су означене квалификаторима *ирон.* (иронично) или *шуџл.* (шаливо) (према подацима из РРЈДК – скоро 200), завидним бројем антипословица, али и жанровски изузетно разноврсним видовима наредног стваралашта.

¹⁶ Поједини прилози већ су раније били (усмено или писмено) презентовани научној јавности, али су за потребе ове монографије допуњени и дорађени.

На крају бисмо само приметили да ће неологизми који су се појавили и/или који ће се појавити током трајања пандемије ковида 19 засигурно још привлачити пажњу лингвиста. Сигурни смо да ће многи од тих будућих радова (макар када је реч о славистици) како тематски, тако као и теоријско-методолошки бити инспирисани монографијом *Руски језик у доба короне*, која заједно са *Речником руског језика у доба короне* чини, као се то у *Предговору* монографије и наглашава, једну целину сачињену од два тесно повезана и комплементарна дела и коју топло препоручујемо како лингвистима и филолозима, тако и културолозима, социолозима, психолозима, етнографима, антрополозима, али која може бити веома занимљиво штиво за сваког ко воли да осети пулс језика.

Цитирана литература

- ГОРТАН-ПРЕМК, Даринка. *Полисемија и организација лексичког система у српском језику*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2004.
- [GORTAN-PREMK, Darinka. *Polisemija i organizacija leksičkog sistema u srpskom jeziku*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004]
- КОЗЛОВСКАЈА, Н. В. Неологическиј «ежегодник»: источници, состав, структура («Новое в русской лексике. Словарные материалы – 2016») // Печать и слово Санкт-Петербурга (Петербургские чтения – 2018): сб. науч. тр., 2018: с. 330–335.
- [KOZLOVSKAĀ, N. V. Neologiĉeskij «ežegodnik»: istoĉniki, sostav, struktura («Novoe v russkoj leksike. Slovarnye materialy – 2016») // Peĉat' i slovo Sankt-Peterburga (Peterburgskie ĉtenia – 2018): sb. nauĉ. tr., 2018: s. 330–335]
- НОВОКМЕТ, Слободан. Ко су вакцинаши? *Новоречје. Научно-популарни неолошки часопис*. Година III, број 4, Београд: „Алма“ – Пројекат Растко, 33–38. <<http://rastko.rs/filologija/novorecje>> 20. 1. 2021.
- [NOVOKMET, Slobodan. Ko su vakcinaši? *Novoreĉje. Nauĉno-popularni neološki ĉasopis*. Godina III, broj 4, Beograd: „Alma“ – Projekat Rastko, 33–38. <<http://rastko.rs/filologija/novorecje>> 20. 1. 2021]
- Новое в русской лексике. Словарные материалы–2016. Сост. Н.В. Козловская, С.Д. Левина, Е.С. Громенко / Отв. ред. С.Д. Левина / Институт лингвистических исследований РАН / Санкт-Петербург: Институт лингвистических исследований РАН, 2018.
- [Novoe v russkoj leksike. Slovarnye materialy–2016. Sost. N.V. Kozlovskā, S.D. Levina, E.S. Gromenko / Otv. red. S.D. Levina / Institut lingvistiĉeskikh issledovanij RAN / Sankt-Peterburg: Institut lingvistiĉeskikh issledovanij RAN, 2018]
- Новое в русской лексике. Словарные материалы–2020. А.Ю. Кожевников, Н.В. Козловская, Н.А. М.Н. Приемышева, Ю.С. Ридецкая // Ркд коллегия А.С. Павлова, М.Н. Приемышева (отв. ред.), Ю.С. Ридецкая / Институт лингвистических исследований РАН / Санкт-Петербург: Институт лингвистических исследований РАН, 2021.
- [Novoe v russkoj leksike. Slovarnye materialy-2020. A.Ū. Koževnikov, N.V. Kozlovskā, N.A. M.N. Priemyševa, Ū.S. Rideckā // Rkd kolegijā A.S. Pavlova, M.N. Priemyševa (otv.

- red.), Ū.S. Rideckaâ / Institut lingvistiĉeskikh issledovanij RAN / Sankt-Peterburg: Institut lingvistiĉeskikh issledovanij RAN, 2021]
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе. „О семантичкој дефиницији неологизама *антивакцинаш* и *антивакцинаштво*“. *Новоречје. Научно-популарни неолошки часопис*. Година III, број 4, Београд: „Алма“ – Пројекат Растко, 29–32. <<http://rastko.rs/filologija/novorecje>> 20. 1. 2021.
- [ОТАШЕВИЋ, Ђорђе. „О семантичкој дефиницији неологизама *antivakcinaš* i *antivakcinaštvo*“. *Novoreĉje. Nauĉno-popularni neološki ĉasopis*. Godina III, broj 4, Beograd: „Alma“ – Пројекат Rastko, 29–32. <<http://rastko.rs/filologija/novorecje>> 20. 1. 2021]
- ПЕШИКАН, Митар и др. *Правопис српскога језика*. Нови Сад: Матица српска, 2010.
- [ПЕШИКАН, Митар i др. *Pravopis srpskog jezika*. Novi Sad: Matica srpska, 2010]
- СЛИЈЕПЧЕВИЋ-БЈЕЛИВУК, Светлана, Марина Николић и Слободан Новокмет. „Нове речи у српском јавном дискурсу као последица пандемије ковида 19“. *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини* бр. LI 1, 2021: стр. 365–390.
- [СЛИЈЕПЧЕВИЋ-БЈЕЛИВУК, Svetlana, Marina Nikolić i Slobodan Novokmet. „Nove reĉi u srpskom javnom diskursu kao posledica pandemije kovida 19“. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Prištini* br. LI 1, 2021: str. 365–390]
- *
- РЕЋИЋ, Твртко. *Semantika i pragmatika reĉi*. 3. elektronsko izdanje. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2016. <http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2016/97_8-86-6065-356-9>. 13. 11. 2018.

*Драгана Керкез**

* d.kerkez@fil.bg.ac.rs